

**MUHU VALLA 2026. AASTA
EELARVE SELETUSKIRI**

Sisukord

Üldosa.....	3
Muhu valla 2026. aasta koondeelarve	4
Muhu valla 2026. aasta põhitegevuse tulud	5
Muhu valla 2026. aasta põhitegevuse kulud tegevusalade lõikes	6
Muhu valla 2026. aasta investeerimistegevus	12
Muhu valla 2026. aasta finantseerimistegevus.....	14
Põhitegevuse tulem, netovõlakoormus ja raha jääk	14
Ülevaade arengukavas kajastatud eesmärkide kavandatavast täitmise plaanist 2026. aastal...	15
Võrdlus eelarvestrateegiaga 2026–2029	15

Üldosa

Muhu valla 2026. aasta eelarve koostamise õiguslikud alused on kohaliku omavalitsuse korralduse seadus, kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus (KOFS), Muhu valla arengukava 2035 ning Muhu valla eelarvestrateegia 2026-2029.

KOFS-i alusel koostab eelarveprojekti vallavalitsus ning esitab selle volikogule hiljemalt üks kuu enne uue eelarveaasta algust, s.o. hiljemalt 1. detsembriks.

Eelarve seletuskirjas esitatakse andmed 2025. aasta kinnitatud eelarve ja 2025. aasta eelarve täitmise ja 2026. aastaks kavandatud tulude ja kulude kohta. Eelarve arvandmed on esitatud eurodes.

Eelarve on koostatud tekkepõhiselt.

Muhu valla hallatavad asutused esitasid 1. oktoobriks 2025 vallavalitsusele oma nägemuse 2026. aasta kavandavate tegevuste kohta ja eelarveprojekti koos seletuskirjaga. Vallaeelarve on koostatud lähtuvalt Muhu valla eelarvestrateegiast aastateks 2026–2029, hallatavate asutuste eelarveprojektidest, 2025. aasta vallaeelarve tegelikust täitmisest, majandusprognosidest, õigusaktidega kohalikule omavalitsusele ettenähtud ülesannete täitmise kohustusest ja Muhu valla kehtivatest lepingutest. Eelarve I lugemine toimus 18. detsembril 2025. a. Täiendusettepanekute tähtajaks määrati 26. jaanuar 2026. aasta. Täiendusettepanekuid laekus volikogult, volikogude komisjonidelt ja vallavalitsuselt.

Eelarve struktuur koosneb põhitegevuse tuludest ja -kuludest, investeerimistegevusest, finantseerimistegevusest ja likviidsete varade muutusest. Üldiseks põhimõtteks on, et igapäevased vajadused vallaelu korraldamisel on kaetud laekuvate tulude (tulumaks, maamaks, toetus-ja tasandusfond, tulud valla majandustegevusest jm. tulud) arvelt ning et põhitegevuse tuleml on positiivne, tagamaks valla jätkusuutlikkus. Samuti arvestatakse eelarve koostamisel, et üldjuhul peab planeeritava aasta põhitegevuse tulude kasv protsentuaalselt ületama põhitegevuse kulude kasvu või olema vähemalt võrdne.

2026. aasta eelarve kinnitamiseks on võrdlusandmed võetud 2025. aasta kinnitatud eelarvest ja 2025. aasta eelarve täitmisest.

Muhu valla 2026. aasta koondeelarve

eurodes

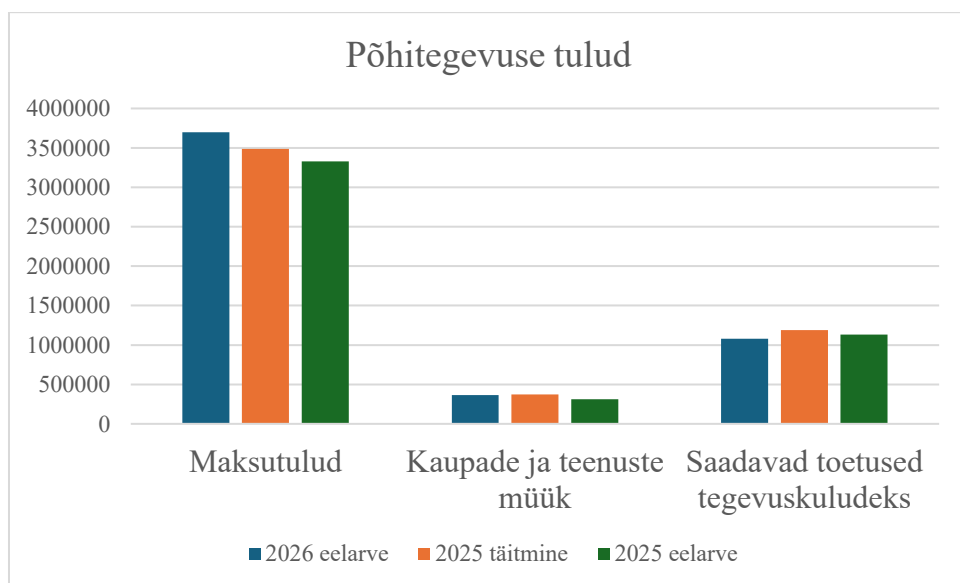
	Eelarve 2026	Täitmine 2025	Eelarve 2025
PÕHITEGEVUSE TULUD	5 138 112	5 049 450	4 773 871
Maksutulud	3 696 696	3 485 231	3 329 980
Kaupade ja teenuste müük	362 826	370 801	311 726
Saadavad toetused tegevuskuludeks	1 078 090	1 188 495	1 131 165
Muud tegevustulud	500	4 923	1 000
PÕHITEGEVUSE KULUD	4 590 445	4 018 495	4 188 446
Sotsiaalabitoetused	308 659	240 595	305 729
Sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks	28 303	23 483	18 492
Mittesihtotstarbelised toetused	6 091	4 574	4 982
Muud tegevuskulud	4 247 392	3 749 843	3 859 243
sh personalikulud	2 607 569	2 314 687	2 335 093
sh majandamiskulud	1 563 963	1 433 254	1 448 290
sh muud kulud	75 860	1 902	75 860
PÕHITEGEVUSE TULEM	547 667	1 030 955	858 425
INVESTEERIMISTEGEVUS	-875 944	-732 422	-686 045
Põhivara müük (+)	80 000	0	25 000
Põhivara soetus (-)	-977 537	-1 184 903	-1 068 800
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	119 555	528 415	467 700
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-63 747	-63 803	-77 200
Finantstulud (+)	3 000	2 814	7 000
Finantskulud (-)	-37 215	-14 945	-39 745
EELARVE TULEM (ülejääk (+), puudujääk (-))	-328 277	298 533	-100 620
FINANTSEERIMISTEGEVUS	-65 080	273 582	237 320
Kohustuste võtmine (+)	100 000	380 000	380 000
Kohustuste tasumine (-)	-165 080	-106 418	-142 680
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-393 357	572 115	136 700
EELARVE MAHT	5 834 024	5 388 564	5 516 871

Muhu valla 2026. aasta põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tulud	Eelarve 2026	Täitmine 2025	Eelarve 2025
Maksud	3 696 696	3 485 231	3 329 980
Füüsilise isiku tulumaks	3 556 324	3 345 309	3 191 980
Maamaks	130 000	129 597	131 000
Reklaamimaks	10 372	10 325	7 000
Kaupade ja teenuste müük	362 826	370 801	311 726
Tulud üldistest valitsuse teenustest	21 000	21 349	20 000
Tulud korrakaitsealasest tegevusest	30 200	32 508	15 460
Tulud majandusalasest tegevusest	96 160	109 306	93 790
Tulud elamu-ja kommunaalmajandusest	67 297	65 248	59 396
Tulud kultuuri-ja kunstialasest tegevusest	91 559	84 750	71 760
Tulud haridusalasest tegevusest	49 860	50 211	47 570
Tulud sotsiaalalalasest tegevusest	6 750	7 429	3 750
Saadavad toetused tegevuskuludeks	1 078 090	1 188 495	1 131 165
Tasandusfond	93 797	96 395	96 373
Toetusfond	869 492	826 564	826 161
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	105 308	256 043	208 631
Mittesihotstarbelised toetused	9 493	9 493	0
Muud tegevustulud	500	4 923	1 000
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	5 138 112	5 049 450	4 773 871

2026. aasta eelarvesse on planeeritud põhitegevuse tulusid 7,63% enam, kui esialgselt 2025. aasta eelarves.

Graafikus on võrdlusandmed suuremate tululiikide osas.

Muude tegevustulude osa on väga väike ja ei paistaks graafikust välja.

Füüsilise isiku tulumaksu kasvuks on planeeritud 6,31% võrreldes 2025. aasta eelarve täitmisega. Maamaksu laekumist on planeeritud 0,31% suuremas summas. Reklaamimaks on planeeritud 2025. aasta eelarve täitmise alusel.

Tulud kaupade ja teenuste müügist on planeeritud 16,39 % suuremas mahus.

Tasandusfondi aluseks on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi lehel kajastatud valitsuse poolt kinnitatavate summad, mis võivad muutuda. Sama on ka toetusfondi loodetava summaga, toetusfondi on suurendatud õpetajate palgafondi kasvuga.

Olulised muudatused:

Vabariigi Valitsuse poolt on kohalike omavalitsuste tulubaasi rahastamisel järgmised põhimõtted:

- 1) Tulumaksu eraldis töötasudelt väheneb 11,29% > 10,64% s.o. 0,65%
- 2) Tulumaksu eraldis pensionidelt suureneb 5,5% < 8,5% s.o. 3,0%
- 3) Kohalike teede hoiutoetuse jaotamise aluseks on kohalike teede (sh avaliku kasutuse lepingutega soetus teed) pikkus 2025. a lõpu seisuga
- 4) Väikesaarte toetuse jaotamisel on aluseks elanike arv ja veetee pikkus.
- 5) Hooldusreformi minimaalse lävendi tagamise toetus väheneb 31 755 eurolt (2025. a) > 21 691 eurole (2026. a)
- 6) Toimetuleku toetuseks eraldatakse 556 eurot, kuna 2025. aasta eraldatud summas jäi jääki 5628 eurot. 2025. aastal eraldati 7720 eurot.

Muhu valla 2026. aasta põhitegevuse kulud tegevusalade lõikes

Tegevusala kood	Tegevusala nimetus	Eelarve 2026	Täitmine 2025	Eelarve 2025
01	Üldised valitsussektori teenused	687 061	551 049	640 738
01111	Vallavolikogu	27 250	17 845	20 960
01112	Vallavalitsus	578 980	521 551	532 296
01114	Reservfond	75 000	0	75 000
01600	Muud üldised valitsussektori teenused	5 831	4 314	4 782
01800	Üldiseloomuga ülekanded valitsussektoris	0	7 339	7 700
02	Riigikaitse	9 493	9 951	9 493
02200	Tsiviilkaitse	9 493	9 951	9 493
03	Avalik kord ja julgeolek	25 200	8 652	21 960
03200	Päästeteenused	25 200	8 652	21 960
04	Majandus	311 682	311 781	304 583
04210	Põllumajandus	1 900	1 462	4 300
04360	Muu energia- ja soojamajandus	71 780	74 415	71 780
04410	Mineraalse toorme kaevandamine	9 640	8 419	9 030
04510	Maanteetransport	104 525	103 044	87 745

04520	Veetransport	60 023	29 509	42 778
04730	Turism	42 450	41 830	42 950
04740	Üldmajanduslikud arendusprojektid	21 364	53 102	46 000
05	Keskkonnakaitse	198 870	160 010	191 560
05100	Jäätmekäitlus	19 350	11 033	18 850
05101	Avalike alade puhastus	175 220	142 003	168 710
05400	Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse	4 300	6 974	4 000
06	Elamu- ja kommunaalmajandus	159 315	149 081	153 705
06100	Elamumajanduse arendamine	19 465	12 854	18 765
06400	Tänavavalgustus	5 000	6 392	5 000
06605	Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus	134 850	129 835	129 940
07	Tervishoid	6 168	7 229	6 168
07400	Avalikud tervishoiuteenused	6 168	7 229	6 168
08	Vaba aeg, kultuur ja religioon	698 461	536 458	523 001
08102	Sporditegevus	91 240	9 121	8 600
08103	Puhkepargid ja -baasid	17 000	0	2 000
<i>s.h.</i>	<i>Kaasav eelarve</i>	<i>15 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
08107	Noorsootöö ja noortekeskused	142 736	163 577	151 639
08109	Vaba aja üritused	46 600	41 288	32 550
08201	Raamatukogud	74 705	65 326	66 110
08202	Rahva- ja kultuurimajad	144 535	97 752	100 592
08203	Muuseumid	150 755	132 538	137 289
08207	Muinsuskaitse	5 000	0	0
08300	Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused	13 190	14 425	11 141
08600	Muu vaba aeg, kultuur, religioon, sh. haldus	12 700	12 431	13 080
09	Haridus	2 109 286	1 970 388	1 963 527
09110	Alusharidus	602 974	548 637	531 965
09212	Põhikoolid/põhihariduse otsekulud	1 242 472	1 183 535	1 187 268
09400	Kolmanda taseme haridus	6 400	5 020	6 400
09510	Noorte huviharidus ja huvitegevus	111 670	103 675	100 114
09600	Koolitransport	39 920	31 731	38 570
09601	Koolitoit	105 850	97 790	99 210
10	Sotsiaalne kaitse	384 909	313 896	373 711
10121	Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	7 147	4 028	6 000
10124	Puudega täisealise isiku hooldus	4 500	0	4 500
10127	Puudega inimese sotsiaaltransporditeenus	26 000	32 504	0
10200	Eakate sotsiaalhoolekande asutused	230 378	186 620	231 471
10201	Muu eakate sotsiaalne kaitse	2 000	1 501	2 612
10202	Eakate koduteenus	35 450	29 527	29 270
10402	Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	68 050	51 622	81 050

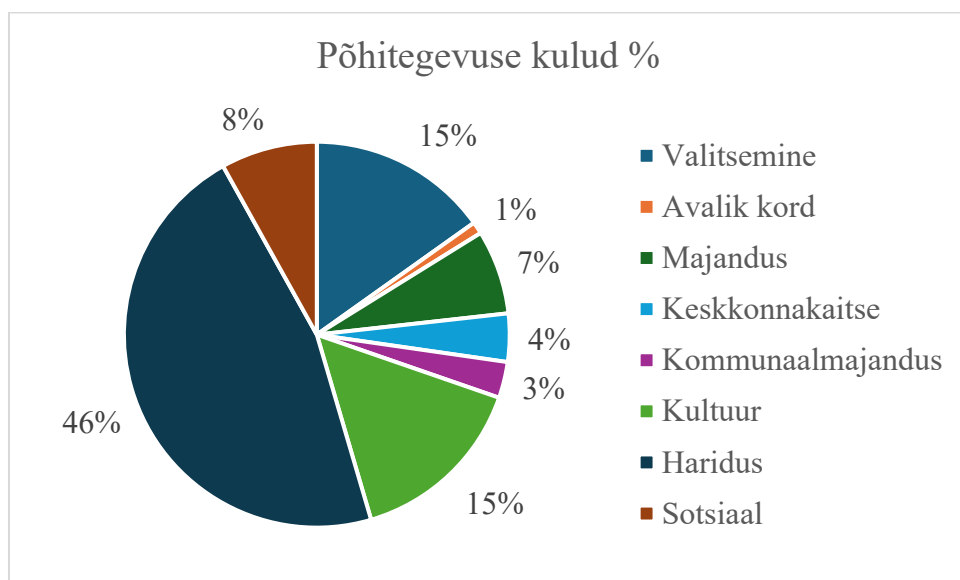
10404	Turvakoduteenus	600	600	600
10600	Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	2 000	1 345	2 000
10700	Riskirühmade sotsiaalhoolekande asutused	600	600	600
10701	Riiklik toimetulekutoetus	6 184	5 049	13 608
10702	Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	2 000	500	2 000
	PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	4 590 445	4 018 495	4 188 446

Põhitegevuse kulud on planeeritud 9,59% suuremad kui 2025. aasta eelarves.

Olulised muudatused:

- 1) Õpetajate ja tugispetsialistide miinimumpalga tõus 1820 eurolt 1970 eurole
- 2) Teiste töötajate palgatõus on eelarves planeeritud üldjuhul 5%, ka miinimumpalga saajatel. Riiklikult ei ole eelarve kinnitamise ajaks miinimumpalga tõusu kokku lepitud ja see võib edaspidi tingida lisaeelarvega personalikuludesse täiendavate vahendite lisamise.
- 3) Eelarves arvestatud kaasava eelarve vahenditega (15000 eurot).
- 4) Kasutusele võetud uus tegevusalas 08207 Muinsuskaitse – muinsuskaitsete objektidega seotud kulude kajastamiseks. 2026. aasta eelarves Võiküla munakivi tee projekt ja Muhu linnusega seotud tegevused.

Põhitegevuse kulud jaotuvad järgmiselt

Diagrammilt on puudu tsiviilkaitse (0,2%) ja tervishoid (0,1%).

Üldised valitsemissektori teenused (vallavolikogu ja vallavalitsus, reservfond)

Kulude eelarve on kokku 687 061 eurot. Eelarve suureneb võrreldes 2025. aasta eelarvega 7,2%. Volikogu kulude kasv on 30 % võrreldes 2025. aasta eelarvega, see on tingitud eelkõige koolituskulude kasvust. Vallavalitsuse kulude kasv (8,7%) on tingitud eelkõige sõiduki vahetusest (liisingu lõppemine), kontori ülalpidamiskulude tõusust, koolituskulude suurendamisest. Muud üldiste valitsussektorite kulud koosnevad erinevate ühisorganisatsioonide liikmemaksudest, mida tõstetakse 2026. aastal.

Riigikaitse

2025. aastal eraldati sihtotstarbeliselt summad, mida vald sai kasutada kriisivalmiduse tõstmisega seonduvateks toiminguteks. Teada on, et samas suurusjärgus on eraldis ka 2026. aastaks.

Avalik kord

Kulude eelarve kokku on 25 200 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 0,55%.

Muhu Vabatahtliku Päästekomando majandus- ja tegevuskulud on 15 200 eurot (kulude katteallikas on riigipoolne toetus). Muudeks päästekuludeks on eelarvestatud 10 000 eurot, mis sisaldab kulutusi projektile „Kodud tuleohutuks“. Projekti toetuse sihtfinantseerimise osas on positiivne otsus, summas 6 000 eurot, olemas.

Majandus

Kulude eelarve kokku 311 682 eurot. Eelarve on samas suurusjärgus võrreldes 2025. aasta planeeritud eelarve ning selle täitmisega.

Soojamajanduses suuri muudatusi ette ei nähta. Hakkpuidu soetamiseks on eelarvestatud 40 000 eurot.

Koguva karjääris toodeti vajalik killustik 2024. aastal. 2026. aastal killustiku tootmiskulusid eelarvesse kavandatud ei ole, kuna oma teedale vajalik killustiku kogus on olemas ja on võimalik müüa ka teistele isikutele ning ettevõtetele.

Teede kulud sisaldavad igapäevase teehoolde ja liikluskorraldusvahendite kulusid. Teede majanduskuludesse on eelarvestatud 104 525 eurot. Plaanis on soetada uus teeäärte niiduk.

Tegevusala veetransport all on väikesaarte Kesselaiu ja Viirelaiu haldamise ning hüdrokopteri majanduskulud. Riigi poolt eeldatav eraldus Muhu vallale on läbi tasandusfondi väikesaarte ülalpidamiseks 55 023 eurot, sama summa on planeeritud ka kuludesse, kuigi varasematel aastatel on tegelikud kulud olnud väiksemad.

Turismi suurim kulude kasv oli 2025. aastal, kui projektitoetuse abil saadi vahendid turismispetsialisti töölevõtmiseks. Projekt jätkub 2026. aastal. Valla osalus selles projektis on planeeritud 10 904 eurot.

Üldmajanduslike arendusprojektide all oli 2025. aastal valla 35. sünnipäeva kuludeks suurem summa, mille võrra on 2026. aastal kulud väiksemad.

Keskkonnakaitse

Kulude eelarve kokku 198 870 eurot. Eelarve suureneb 3,8 % võrreldes 2025. aasta eelarvega.

Jäätmekäitluses on oodata kulude suurenemist seoses jäätmekäitluse teenustasude tõusuga.

Avalike alade korrashoiuks on planeeritud vahendeid pisut enam kui 2025. aasta eelarves. 2025. aastal jäi lumetõrje vahendeid kasutamata ligikaudu 20 000 eurot, kuid see ei ole igaaastaselt nii.

Bioloogilise mitmekesisuse ja maastikukaitse all on kulud Liiva pargi hooldustöödeks ja hulkuvate kasside varjupaigateenuse eest.

Elamu- ja kommunaalmajandus

Kulude eelarve kokku 159 315 eurot. Eelarve suureneb 3,65% võrreldes 2025. aasta eelarvega.

Tegevusala elamumajanduse arendamine sisaldab endas vallale kuuluva Sinilinnu korterelamu haldamisega seonduvat.

Tänavavalgustus hõlmab Liiva, Piiri ja kergliiklustee valgustuse elektri- ja hoolduskulusid.

Väike majanduskulude kasv on tegevusalal muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus. Sellel tegevusalal kajastatakse kommunaalameti tööjõukulud, kalmistute haldamiskulud, valla kinnisvara hooldus. Kommunaalmajanduse eelarvesse on lisatud Soonda laohoone remont 2 000 eurot, turuhoone juurde joogiveepunkt 5 000 eurot (2025. aastal jäi tegemata), valla erinevate hoonete parendustööd 10 000 eurot.

Tervishoid

Uus kulukoht alates 2025. aastast. Varem kajastati kulusid tegevusala muud sotsiaalteenused all. Tegemist vaimse tervise toetusega, milleks saab toetus ka 2026. aastal.

Vaba aeg ja kultuur

Kulude eelarve kokku 698 461 eurot. Eelarve suureneb 33,55% võrreldes 2025. aasta eelarvega.

Oluline suurenemine on tegevusala sporditegevuse osas - lapsi on rohkem mitmetes spordiringides (kasv 43,02%) ja rekonstrueeritud spordihalli kulude kajastamine eraldi tegevusalal (selle võrra on vähendatud kooli majanduskulusid).

2026. aastal on eelarvesse planeeritud kaasavaks eelarveks 15 000 eurot.

Noortekeskuse kulude mahtu on vähendatud, kuna varasematel aastatel on toimunud mitme mahuka Erasmuse projekti läbiviimine, mida 2026. aastal nii suures mahus plaanitud ei ole.

Rahva-ja kultuurimajade tegevusalal kajastuvad Hellamaa külakeskuse tegevuskulud ja ülevallaliste kultuurisündmuste korralduskulud. Suurenemine 43,86% külakeskuse hädavajalike remontide tõttu – esimese korruse akende vahetus, teisele korrusele uus küttekolle, laululavale peakaitse amprite suurendamine, raideri soetamine jm.

Tegevusala vaba aja üritused kulud suurenevad seoses hoogustunud spordi- ja kultuuritegevusega. Suuremad spordisündmused on rattaüritus Muhu Sõõr, Muhu Jooks, külade spordipäev, matkapäevad jne. Suuremad kultuurisündmused on Vabariigi aastapäeva tähistamine, valla jaanituli, aastalõpupidu jne.

2026. aastast eelarves uus tegevusala – muinsuskaitse – kuludesse on plaanitud Muhu maalinna korrastamisega seonduvad tööd.

Tegevusala infoleht hõlmab ajaleht „Muhulane“ väljaandmist ja Muhu uudiste toimetamist.

Tegevusala muu vaba aeg, kultuur ja religioon sisaldab toetusi, mille eesmärk on toetada erinevate MTÜ-de jm isikute projektide omaosalusi objektidele ja sündmustele sh külavanemate õppereisi, külaliikumise toetamist jne. Sellel tegevusalal kajastatakse ka talgute kulusid.

Haridus

Kulude eelarve kokku on 2 109 286 eurot. Eelarve suureneb võrreldes 2025. aasta eelarvega 7,4%. Siin kajastuvad lasteaia ja põhikooli personali töötasud, kulud koolitranspordile ja koolitoidule ning teistelt omavalitsustelt haridusteenuse ostmise kulud.

Lasteaia kulude kasv (13,35%) on seotud õpetajate alampalga kasvuga. Õpetajate alampalk 2026. aastal on 1970 eurot. Tõstetakse ka vastava haridusega õpetaja abide palgaastet ühe astme võrra. Lasteaia kohamaksude tasumiseks teistele valdadele eelarves vahendeid planeeritud ei ole.

Põhikooli kulude kasv on 4,65%. Õpetajate palgafondi kasv on 10,22%. Kuigi spordihalli kulude kajastamine toimub teisel tegevusalal, siis kooli eelarve majanduskulude kasv on tingitud hädavajalikest remonditöödest.

Gümnaasiumide kohamaksud vähenevad, sest õpilasi on rohkem asunud õppima riigigümnaasiumidesse.

Põhikooli kohamaksud teistele omavalitsustele suurenevad 6,42%. Mõned Muhu lapsed õpivad teiste omavalitsuste põhikoolides ning nende eest tasume kinnitatud õpilaskoha maksumuse alusel, mis on 2026. aastal 116 eurot kuus.

Kolmanda taseme hariduse tegevusalal kajastatakse Muhu valla poolt väljaantavaid stipendiume, mida eelnõu kohaselt ei ole kavas suurendada.

Noorte huvihariduses on eelarvestatud kasvuks 11,54%. Riigipoolne toetus huvitegevusele väheneb, vahe kaetakse valla omavahenditest. Suurenemine on seotud muusikakoolis õppivate laste arvu kasvuga, kohamaks õpilase kohta Orissaare Muusikakoolis 335 eurot ja Kuressaares 289 eurot.

Põhikooli toitlustamise toiduainete kuludeks on eelarvestatud 45 000 eurot. Riik eraldab koolitoidule toetusena 22 225 eurot. Suurenemine on tingitud toiduainete üldisest hinnatõusust ning koolitoidule esitavate nõuete muutumisest.

Sotsiaalne kaitse

Kulude eelarve kokku 384 909 eurot. Eelarve suureneb võrreldes 2025. aasta eelarvega 3%. Suurenemine on seotud üldhooldusteenuste kulude kasvuga seoses riigi poolt kehtestatud pikaajalise hoolduse korraldamisega.

Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse sisaldab hooldaja- ning hooldustoetuse kulusid ning toetuseid puuetega inimestele.

Muhu valla hoolduskomponendi piirmäär on 600 eurot, kinnitatud 2025. aastal ja seda muuta ei ole plaanis. Üldhooldusteenuste eelarves on arvestatud 30 inimese 12 kuu hoolduskuludega, mille alusel tuleb vallal tasuda pikaajalise hoolduse eest 220 378 eurot. Eelarvesse on veel lisatud muudeks kuludeks 10 000 eurot, mis peab vajadusel katma transpordikulud, haigla arveid, hoolduse kulusid, mis on üle piirhinna, jne.

Muu eakate sotsiaalne kaitse on koduhooldus- ja sotsiaaltransporditeenuse korraldamise kulud. Suurenemine seotud sõiduki vahetusega – 2026. aasta oktoobris lõppeb senine kasutusrent ning vallavalitsuse kavade kohaselt on plaanis auto välja vahetada.

Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse on sünnitoetused (a` 500 eurot), õppetoetused (a` 70 eurot); ühekordsed sotsiaaltoetused, matusetoetus (a` 350 eurot), ranitsatoetus (a` 250 eurot). Sotsiaalteenused on tasud lepingulistele teenuste pakkujatele, laste jõulupakid, abivahendite renditasud jm. ühekordsed sotsiaalteenuste kulud.

Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele on Hellamaa Kruusiaugu sotsiaaleluruumi majanduskulud.

Riikliku toimetulekutoetuse esialgne arvestuslik summa on 6 184 eurot, millest 556 eurot eraldatakse toetusfondi kaudu ja 5 628 eurot eelmisel aastal laekunud toetusfondi vahendite jäägi arvelt. Toimetuleku toetuse saajaid oli 2025. aastal 5 isikut ja maksti 21. korral

Muu sotsiaalne riskirühmade kaitse on ravikindlustuseta inimeste esmatasandi ravikulud.

Muhu valla 2026. aasta investeerimistegevus

	Eelarve 2026	Täitmine 2025	Eelarve 2025
Investeerimistegevus kokku	-875 944	-732 422	-686 045
Põhivara müük (+)	80 000	0	25 000
Põhivara soetus (-)	-977 537	-1 184 902	-1 068 800
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	119 555	528 415	467 700
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-63 747	-63 803	-77 200
Finantstulud (+)	3 000	2 814	7 000
Finantskulud (-)	-37 215	-14 945	-39 745

Investeeringustegevus tegevusalade lõikes ja katteallikas planeeritud 2026. aastasse

Tegevusala ja sisu	Investeeringu summa	Katteallikas
01112 Vallavalitsus (kruntide ettevalmistus müügiks – kommunikatsioonid)	20 000	Omavahendid
03200 Päästeteenused (päästemaja projekteerimine 15 000 ja tuletõrje veevõtukoht Liival 80 000)	95 000	Omavahendid
04510 Valla teed (mustkatted 70 000 ja kergtee projekteerimine 31 000)	101 000	Omavahendid
06605 Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus (Soonda laohoone projekt 15 000 ja Apteegi maja rekonstrueerimine 50 000)	65 000	Omavahendid
08103 Puhkepargid ja -baasid (pumptracki rada)	65 000	Omavahendid + sihtfinantseerimine 39 000
08203 Muuseum (administratiivhoone rekonstrueerimise projekt ja museaalide soetamine, remont)	37 488	Omavahendid
08207 Muinsuskaitse (Võiküla munakivitee projekteerimine 14 000)	14 000	Omavahendid + sihtfinantseerimine 9 000 (toetuse otsus olemas)
09110 Alusharidus (lasteaia ruumi remondiprojekt)	10 000	Omavahendid
09212 Põhikoolid (spordihalli rekonstrueerimine)	570 049	Omavahendid + sihtfinantseerimine 46 555
06300 Veevarustus (hajaasustuse projekti jätkamine)	63 747	Omavahendid + sihtfinantseerimine 25 000 + eelmise aasta jääk 13 747
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	1 041 284	Omavahendid 921 729 + sihtfinantseerimine 119 555

Kõik eelarves kavandatud investeeringud on kajastatud vallavolikogu poolt 15.10.2025. aastal määrusega nr 64 kinnitatud Muhu valla eelarvestrateegias 2026–2029

Muhu valla 2026. aasta finantseerimistegevus

	Eelarve 2026	Täitmine 2025	Eelarve 2025
FINANTSEERIMISTEGEVUS	-65 080	273 582	237 320
Kohustuste võtmine (+)	100 000	380 000	380 000
Kohustuste tasumine (-)	-165 080	-106 418	-142 680

Laenud ja kapitalirendid	Lepingujärgne summa	Intressimäär	Tagasimakse 2026	Tagasimaksed järgnevatel perioodidel
Swedbank AS leping 18-134602-JI	900 000	6 kuu EURIBOR + 1,16%	98 480	198 200
Swedbank AS leping 25-066854-JI	480 000	6 kuu EURIBOR + 0,95%	54 200	425 800
Swedbank Liising AS leping 01561034L	68 039	6 kuu EURIBOR + 1,89%	12 400	23 537

Põhitegevuse tulem, netovõlakoormus ja raha jääk

2026. aastal on planeeritud valla omafinantseerimise võime ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe (põhitegevuse tulem) **547 667 eurot** ehk 10,66% põhitegevuse tuludest, millest tasutakse laenu põhiosa tagasimaksed 152 680 eurot, kapitalirendi makseid 12 400 eurot, laenu intressikulusid 35 400 eurot ja kapitalirendi intressikulusid 1 815 eurot. Eesmärk on seda taset hoida ka järgnevatel aastatel, et säilitada investeerimisvõimekus.

Põhivara müügist (Kantsi küla, Aadu mü ja korter Kuressaares) loodetav tulu 80 000 eurot suunatakse investeringuteks.

Likviidsete varade maht väheneb 393 357 euro võrra, millega kaetakse eelkõige spordi- ja vabaajakeskuse rekonstrueerimise kulud. Üldine eesmärk on hoida likviidseid vahendeid vähemalt ühe kuu kulude mahus, et säilitada maksevõime ja investeerimisvõimekus. Eelarve aasta lõpuks peaks likviidsete varade maht olema 775 600 eurot, millest vabu vahendeid on ligikaudu 466 900 eurot.

Reservfond on 75 000 eurot.

Ülevaade arengukavas kajastatud eesmärkide kavandatavast täitmise plaanist 2026. aastal

- Õpikeskkonna kaasajastamine – Muhu kooli siseruumide kaasajastamine
- Haridusasutuste IKT juhtimismudeli rakendamine koostöös Saaremaa vallaga
- Muhu spordihalli rekonstrueerimine
- Muuseumi administratiivhoone rekonstrueerimisprojekti koostamine
- Olemasolevate kultuuri- ja spordisündmuste edasiarendamine
- Uute sündmuste kavandamine ja korraldamine
- Erivajadustega inimeste toimetuleku toetamine
- Vaimse tervise teenuste laiendamine ja kättesaadavuse tagamine
- Avalike teede võrgu korrastamine
- Hellamaa – Liiva kergliiklustee projekteerimine
- Kohalikele teedele tolmuvaba katte rajamine
- Hoonete energiatõhususe parendamine

Võrdlus eelarvestrateegiaga 2026–2029

Eelarvestrateegia on kohaliku omavalitsuse üksuse arengukavast tulenev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Muhu valla eelarvestrateegia aastateks 2026-2029 on kinnitatud Muhu Vallavolikogu 15.10.2025. aasta määrusega nr 64.

Eelarvestrateegiaga võrreldes on 2026. aasta eelarves põhitegevuse tulud planeeritud suuremad 27 538 euro võrra. Tulumaksu on eelarve täiendusettepanekute alusel suurendatud 7 250 euro võrra. Maamaksu eeldatavat laekumist on korrigeeritud 2025. aasta tegeliku laekumise järgi ning vähendatud 1 000 euro võrra. Reklaamimaksu suurendati eelarve täiendamise ettepanekuga 372 eurot. Tulud kaupade ja teenuste eest on suurendatud 42 826 euro võrra, lähtudes 2025. aasta laekumistest. Tasandus- ja toetusfondide summat on vähendatud 27 711 euro võrra (riigipoolsed summad on esialgsed). Muude saadud toetuste summa on suurem 8 801 euro võrra. Muude tegevustulude eeldatav laekumine on väiksem 3 000 euro võrra. Põhitegevuse kulude osa on võrreldes strateegiaga suurem 202 292 eurot. Toetusteks antav summa on suurem 39 203 eurot, personalikulude summa on suurem 106 266 eurot, majanduskulud on suuremad 56 963 eurot ja muude kulude osa on väiksem 140 eurot. Tegevuskulude suurenemine on seotud eelnevast aastast ületulevate eraldiste jääkide lisamisega kulude poolele. Sellest tulenevalt on põhitegevuse tulem eelarvestrateegiaga võrreldes 240 712 eurot väiksem, kuna kulude katteks kasutatakse likviidseid vahendeid. Kokkuvõttena on suhteliselt täpselt järgitud eelarvestrateegiat ning seal kajastatud tegevusi ning investeeringuid.